

Celem naukowym projektu jest przeprowadzenie holistycznych, wieloaspektowych (paleograficznych, kodykologicznych, tekstologicznych, historycznych i historyczno-literackich) badań nad tekstem kroniki bizantyńskiej z IX w. autorstwa Jerzego Mnicha zw. Hamartolosem, z uwzględnieniem czterech podstawowych jej wariantów, zachowanych do naszych dni:

- najprawdopodobniej pierwotnej wersji bizantyńskiej, zachowanej w formie całościowej w rękopisie greckim w Bibliotece Narodowej Francji w Paryżu (*Codex Coislinianus 305*) oraz we fragmencie w manuskrypcie w Austriackiej Bibliotece Narodowej w Wiedniu (*Codex Vindobonensis Theologicus Graecus 121*);
- późniejszej wersji bizantyńskiej, tzw. *Vulgata*, znanej z szeregu odpisów greckich;
- najstarszego przekładu staro-cerkiewno-słowiańskiego (starobułgarskiego), niezwykle popularnego w historiografii średniowiecznej Rusi i zachowanego w kilkudziesięciu kopiach i subwariantach z XIV–XVII w.
- niepublikowanego dotąd tłumaczenia cerkiewnosłowiańskiego proveniencji bałkańskiej z XIV w., poświadczzonego w kilkunastu rękopisach.

Najważniejszym rezultatem naukowym projektu będzie przygotowanie nowego wydania *Kroniki Jerzego Mnicha* z uwzględnieniem niewydanego dotąd rękopisu greckiego (*Codex Coislinianus 305*) oraz niepublikowanych rękopisów (staro)cerkiewnosłowiańskich.

W 1904 r. Carl de Boor opublikował krytyczne wydanie *Kroniki Jerzego Mnicha*, przyjmując za jego podstawę tekst tzw. *Vulgaty*, czyli najpopularniejszej wersji, obecnej na kartach kilkudziesięciu rękopisów greckich. Tekst wydania de Boora stał się w obiegu naukowym kanoniczną wersją *Kroniki Jerzego Mnicha*. W 2004 r. Dymitr Afinogenow wysunął jednak hipotezę, w myśl której to nie *Vulgata*, a uznany przez de Boora za wtórny, wariant obecny w rękopisie *Codex Coislinianus 305*, był wersją podstawową, postulując pilne przygotowanie nowego wydania krytycznego *Kroniki* właśnie na podstawie tego rękopisu. Różnice, wskazane przez rosyjskiego badacza, dotyczą głównie księgi IX *Kroniki*.

Niniejszy projekt zakłada wydanie IX księgi *Kroniki Jerzego Mnicha* zarówno w wersji *Vulgaty*, jak i wariantów, występujących na kartach rękopisu *Coislinianus 305* oraz obecnych w (staro)cerkiewnosłowiańskich przekładach obu wersji greckich.